

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XV

Reus Diumenge 11 de Febrer de 1900

Núm. 3.489

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerias d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Malloté, carrer Junquera, 61.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 4
n provincias trimestre. 12
Extranjer y Ultramar 18
Anuncio, a preus convencionales.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuades curacions y d' una acceptació general, son las millors probas pera demostrar que 'l

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de.....

TOS

La que paga més contribució de la província.

¡Pintar per viure!

No obstant que sol ser d' assumpto alegre, no he vist pintura més trista que la de comers, fomentada per la ignorancia, per la miseria delcos y de l'ànima tenint sempre per fonament la necessitat de treballar per viure, que tants indeguts acataments fa fer al que no vol seguir a la mort per son camí misteriós y desconegut. Per aixó la pintura de género comercial me sembla trista; si es dolenta, més me fa plorar que riure. Malaguanyat el material dels quadros del esmentat género, si es que género tenen els que hi ha exposats generalment en els aparadors de las botigas dedicadas al negoci de la pintura, avuy en decadencia, més la pintura que 'l negoci. Los tals quadros me son antipáticos, porque son los més pretensiosos ó hipócritas. Rodejats d' aparatosos reclams per suposar tindre un mérit de que careixen, sola existent a la imaginació de la pobre gent que jutja per las apariencias aquells quadros, refinats y capritxosos com *vivelsots*, son de pur adorno; sols atrauen als que tenen diners y poden comprarho tot, tot menys el talent, del que careixen. Son de factura llohent, buyts de pensament, faltats de caràcter, desuats a humitar las cambres de las casas de la societat elegante, destinats solament a afalaguejar a donas de cervell buyt y a homes afemellats. Aquells quadros son comprats per satisfacer tontas vanitats més que per recrear la vista y despertar emociones. Per aixó s' venen a bon preu y 'l seu mérit está en relació dels diners que oostan. També los compradors se respectan y fins mutuament se dignifican segons la cantitat que per tals quadros donen.

Altra mena de pintura de comers m' inspira compassió. Es la representada en los quadros que s' venen per plassas y carrers de Madrid.

¡Pobres quadros! arramblats per las parets, sembla que demanin la pública atenció per almoyna. Es la pintura bohemia no reconeguda per son pare: obra concebuda y nascuda en la febre de la fam, de la necessitat de viure, may de la inspiració. Sense amor ni goig d' engendrarment ni sufriments de part artístich, nasqueren artificialment, com los polls en las incovadoras.

Y al exposarlos al ayre lliure, mostran mes en relleu sas faltas, ab lo contrast que forma lo pintat imitant a la naturalesa animada ó encaminada que devant d' ells s' estén; a plena llum se veuen més los convencionalismes y defectes d' aquells figuras ó paisatjes que m' apar perteneixen a mons desconeguts, ahont hi manca entre l' ayre, la llum, y en los rostres dels seus habitants, la sang, el moviment, la expressió, la edat y el caràcter.

Es veuen rengles, rengles de paisatjes agermanats per la factura de motillo y l' amanerament de colors, colors llohents, imitant los que fa veure la llum que no sembla del sol porque ni vibra ni marca cap hora, y no s' pot superar claror de lluna porque tot está molt clar, tant, que fins de las casetas dibuixadas retalladas en últims termes, no obstant se poden clarament contar todas las teulas, finestras y demás detalls que forman el conjunt de lo que vol figurar molt lluny y lluny está no més que de la rahó natural y de la perfecció. També s' veuen rengles de quadros anomenats «Marinas», com tot lo demás, fets de memoria; lo mar sempre d' un blau bonich, sempre está tranquil. La majoria dels pintors lo pintan sense haverlo vist may; se 'l fa imaginar la necessitat de pintarlo, tal vegada obehint a una íntima y derrera ilusió, es lo únich que pintan sentintho, creguts ó presentint que

el mar sempre es alegre, que sempre al mirarlo s' venhen gronzarse barquetas ó reflexos de velas, vols de gavinas y que las onadas van y tornan de las dauradas platjas. ¡Qui sab si creuen que 'l mar es millor que la terra, porque no 'l coneixen, porque oblidan que 'l mar té sas traïdorías, y que en son fons, com en lo de la terra, també hi ha tombas!

Pintan las flors com si fossin de porcellana, que semblan que al caure a terra les gerros desdibuixats y mal modelats, ab convencionalismes completament innocents, han de fer soroll.

Tals son los quadros que s' recomanan si tenen march, més per aquest que per lo contingut; es 'l art al alcans de todas las fortunas y de todas las desafortunadas inteligencias. Quadros que llueixen com las joyas que 'ls cómichs pobres trauen al escenari de teatres de poblet. L' art que no té preu se veu allí presentat a la manera de la roba que se 'n diu indiana que s' ven a dos rals la cana. Per duas pessetas se pot adquirir un parell de quadrets de coloraines, barnissats y ab march daurat y tot.

En ells se sol veure la firma d' un artista. Un neralment tots los que pintan los esmentats quadros, son fracassats, víctimas de la sana ambició de gloria, ó que s' han perdut volguent imitar als grans pintors. Comensarea forjantse tota mena d' ilusions, han estudiat, han treballat algun temps, fins que desenganyats de la forsa del seu talent y més encara de la seva bona estrella, veientse homes fets y que no saben més que pintar, continuan sent pintors com podrian ser fusters ó mestres de casas.

Fa temps la amiatat me va portar a un taller dels que s' fabrica la pintura de comers, y fabricar se pot ben dir, tenint en compte que hi ha home que pinta pulidament, estargit d' algun grabat, de manera que en tres horas fa deu quadrets de poch més d' un pam de llargada; Tal es la seva *inspiració*. Allí vaig conèixer la fada que inspira a aquells desgraciats, una fada ab bigotis. Era el marxant, el usurer dels pintors. Al veurel tots els artistes se estremiren, y sens dubte se estremiren de fonda ansietat y de por de no agradar ab sas obras a aquell home que jo coneixia de véurel per los carrers assegut en un petit tamburet, y acotat ó indiferent per tot menys per la parada de quadros que esperava vendre ab la paciència y l' engany d' un pescador de canya.

Era al cap-al-tart y com que 'l sol ja no colorava la terra, al taller mancava la llum per pintar més telas ni empastifar formas, panderetas, porcellanas, plats y demás rodolins del art de quincallería, del art que fa bullir l' olla sense fer bullir el cervell.

Entre aquells pobres artistes se trobava un amich meu que per no morir de fam feu cap en aquell taller. Havía passat un dia pintant un cap de zula xamosa y com riellera. Mes no acostumat a pintar de memoria pero no cal ferho per atraure a la gent vulgar, el quadro no agradá al marxant que ab tó dogmátich li va dir al pobre pintor: «Aquest cap no es *vendible*; lo portaré tota ma vida al demunt com porto 'l men; no 'n sabéu, jove, no 'n sabéu de pintar. No torneu per aquí, no fariáu negoci. Teniu, encara vos dono massa.»

Y li doná quatre rals, en pessas de cinch céntims, després de comptarlos duas vegadas.

Verdaderament el men amich no 'n sabia de pintar; no 'n sabia, porque 'n sabia massa para pognere agradar als ignorants que compravan aquells quadros.

Heus aquí porque aquella pintura tan alegre la

trobo tan trista, porque mentres hi hagi pintura de aquesta mena hi haurá rics y pobres.

† HORTENSI GUÉLL.

Íntima

¿Que 'm contestas, mon amor?
Pilareta ¿que 'm contestas
de tot alló que 't vaig dir,
recordas, aquell cap-vespre,
solets al mitj del portal
assentats, de casa teva?

Recordo, jo, punt per punt
tot lo que 't vaig dir y 'm sembla
que s' hora de saber a que
per obtindret he d' aténdram;
que t' estimo massa ho sabs;
que t' anyoro es cosa vella.

Pel nom més sagrat del món
vaig jurar' que 'ts la primera
de las donas qu' hi mirat
y 't d' unes talls mortal

que viu en la nostra terra.
Me sembla qu' encare t' veig
confosa; ta negra testa
baixar, quan, jo, enamorat
te deya lo que en ma pensa
cobeja fa tant de temps
y ton determini espera;

Me sembla veure 'ls teus ulls
blavosos, com de la Verge,
mirarme mitj somrisents,
duptant de lo que jo 't deya
y ho repetiré si vols,
si encare duptas, ma estrella.

Ta veu, sonora, vibrant,
à lo lluny repercuteix
m' apar sentir:—Tot pot ser—
y aixis en breu decidíxet
per acabar mon sofrir
pognent di á tothom que 'ts meva.

Llavors pera mi 'l mor
que gran me será, y alegre
viuré ben lluny dels companys,
am tú sempre, sempre, sempre
ben acostat que, gelós
viuria de ton cor tendre
si un jorn de tú m' allunyés,
mon dols amor ¿que 'm costestas?

SALVADOR BORRUT Y SOLER.

«Els sepulcres blancs»

PER

JAUME BROSSA

(Acabament)

Tingnda la discussió entre 'n Guillem i la Joana, en que s' manifesta amb intensitat l' indignació que causa an aquesta la vida i la tornada de la Sofia; després dels concells que dona a favor de Guillem 'l Pare Angel de la Companyia de Jesus, un dels caracters mes nous i més complets de l' obra pel realisme i la justesa de la seva distinció presbiteriana, compareix de sobte, com indicava, la Sofia Fontanels; que corpora d' emoció no pot parlar a ningú i cau desmaiada en un balanci. I aquí termina l' acte primer.
D' acort amb el Pare Angel, que és amic de la ca-

ab perfectas conciliacions posantse al nivell de las millors fondes de nostra ciutat y al mateix temps propo-
santes son duenyos servir ab tot esmero y economia.

Desitjém al senyor Claramunt tota mena de pre-
peritat.

En l' elegant teatro de la societat «La Palma» se
posarán en escena en la nit d' avuy las dues xistoses
comedias catalanas «L' amor es cego» y «L' Angelet»
havent sigut contractada para pendre part en dita
fanció una notable actriu.

En la última de las comedias s' estrenará un com-
plert decorat pintat per lo aventatjat pintor Sr. Tost.
Com á final de festa s' donará l' acostumat bull
reunió.

Segons llegirem en lo número d' ahir de la *Crónica*
Reusense, aquest colega deixarà de publicarse en lo
sucessiu.

Lo recadut en lo dia d' ahir en la Administració
de Consums per diferents especies puja á la quantitat
de 1077'13 pessetas.

En la nit d' avuy se posarán en escena en lo teatro
de la societat «El Alba», lo drama en un acte «Camino
de Portugal» y la xistosa pessa també en un acte «Una
dona á la brega».

Acabará ta funció ab l' acostumat bull, qual pro-
grama anirá á cárrech de la banda «Juventud Reu-
sense».

La «Unió Catalanista» ha trasmés lo següent telé-
grama:

«Francisco Pi y Margall.—Diputat á Corts.—Ma-
drid.—«Unió Catalanista» saluda carinyosament al
antich defensor de las autonomias regionals al exigir
que sia respectada la propaganda legal de las Bases de
Manresa.—President, Folguera.»

Secció oficial

Registre civil

del dia 9 de Ferber de 1900

Naixements

Teusa Gaudí Jaumá, de Eugeni y Dolors.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Rosa Giralt Borrás, 68 anys, Arrabal alt de Jesús,
9.—Agastina Clariana Perelló, 31 anys, Manicomí
Provincial.—Joseph Borrás Nolla, 2 anys, Arrabal de
Santa Agna, 45.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Severi.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesch

Avuy á las 8 del matí tindrà lloch la comunió ge-
neral en Ntra. Sra. del Carme y per la tarde á dos
quarts de cinch la funció mensual de costum ab pro-
fessó per la Iglesia.

Sant de demá.—Sant Eulali.

Secció comercial

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde del dia de
ahir.

Interior	69'60	Cubas del 86	81'75
Orenses	13'75	Cubas del 90	68'43
S. Juan		Aduanas	102'12
Norts	55'	Ob. 5 0/0 Almansa	96'12
Fransas	47'87	Id. 3 0/0 Fransa	49'25
Filipinas	86'87		

PARIS

Exterior	69'	Madrid	
		GIROS	
Paris	29'	Londres	32'50

Se reben órdres para operaciones de Bolsa. Compra
y venta al contat de tota classe de valores cotisables d'
Bolsa. Descompte de coupons y compra de monedas d'
or de tots los paissos.

J. Marsans Rof

Representant en Reus: JOAQUIM SOCIATS
CARRER SANTA AGNA, 26. (Teléfono núm. 21)

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	69'60	Aduanas	102'25
Exterior		Norts	55'
Amortisable		Fransas	47'80
Cubas 1896	81'62	Orenses	13'75
Cubas 1890	68'37	Obs. 6 0/0 Fransa	
Filipinas	86'87	Id. 6 0/0	49'37
Exterior Paris	68'90	Id. 3 0/0	
		GIROS	
Paris	29'	Londres	32'50

Órdres de Bolsa para Barcelona Madrid y Paris.—
Compra y venta al comptat de tota classe de valores.
—Descompte de coupons.—Compra de monedas d' or y
bitlleta de tots los paissos.—Giron sobre Barcelona y
Madrid.

Cambis corrents

en lo dia d' ahir donats per la Junta Sindical del Co-
legi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS			
	Ops.	Diner.	Paper.
Londres 90 dias fetxa.		32'15	
» 8 dias vista			
» vista		32'40	
Paris 90 dias fetxa	29'	29'	
Paris vista			
Marsella 90 dias vista			
» 8 » »			

VALORS LOCALS			
	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS			
Gas Reusense.	675		
Industrial Farinera	650		
Banch de Reus de Descomptes y Prestams		650	
Manufacturera de Algodón	140	150	
Companyia Reusense de Tran- vias	250		

Anuncis particulars

EMPELTADOR DE CEPS AMERICANS

S' ofereix un de molt práctic y aprobat en la
escola Granja agricola de Barcelona.

Dirigirse á D. Francesch Margalef, carrer
Galera, núm. 3, ó al senyor Rosich, Arrabal de
Jesús, magatzém.

RUPESTRIS LOT

Hi ha als mil barbats superiors para ven-
dre junts ó en part.

OLIVA Plassa Baluart (a) Garrofas

Interessant als viticultors

CARTILLA RÚSTICA

PERA US DEL CULTIVADOR
DE LA

VINYA AMERICANA

PUBLICADA

Per la Redacció de «El Labriego»

Vista la bona acullida que ha merescut la primera
edició d' aquesta CARTILLA RÚSTICA impresa en idio-
ma catalá, tota vegada que s' vegé agotada en un breu
espai de temps, la Redacció de «El Labriego» cregué
convenient procedir á sa reimpressió al castellá, deguda-
ment aumentada.

Proximament sortirà «La Ilustració Llevantina»

Revista dezenal d' arts, ciencias, literaturatura y actualitats.

Compendrá el mohiment intelectual y polítich del mon enter, y, en particular, de Catalunya, Valencia,
Mallorca y Rosselló.
Estará á l' altura de las millors Ilustracions extrangeras.

VINYAS AMERICANAS

MARCIAL OMBRÁS

PROPIETARI AGRICULTOR

FIGUERAS (Girona)

150.000 peus de 5 á 10 anys que produheixen anyalment:
DEU MILIONS D' ESTACAS * * * * * DOS MILIONS DE BARBATS

No compreu res sens visitar los meus criaderos
que son los més antichs é importants d' Epanya.

◆ ◆ ◆ ◆ ◆ PREUS REDUHITS ◆ ◆ ◆ ◆ ◆

PASTILLAS FONT

Cloro-Boro-Sodicas á la Cocaína y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis caterrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativas
com ulcerosa y granulosa; tos faringea, ronquers, afonia y en general en las inflamacions de la gola, etc.

Dipòsit general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.

De venta en totas las bonas farmaclas y principals droguerías.

de 11 á una y de 6 á 8.—Gratis els po-
sitor, 11 y 13, primer.
de fems
SIDOS
(Dressoreta)
vent
prous següents:
1.ª classe, 14 pessetas los 100 p.
2.ª » 13 »
Aquets fems estan barrejats de desperdicis
tadero y de comunas.

Gran di

JAUME

Cami de Tarragona
derrera del con

En dit dipòsit se venen fems als
1.ª classe, 14 pessetas los 100 p.
2.ª » 13 »
Aquets fems estan barrejats de desperdicis
tadero y de comunas.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

GRAN COMPANYIA DE SARSUELA COMICA

dirigida per los mestres

D. Joseph Bayarri y D. Jacinto Ver-
gés
Funcions para avuy.—Terde: Las sarsueles «El
señor Joaquín» y «Agua, azucarillos y agr-
ardientes», 3.ª presentació del «Cinematógrafo Lumière» y del
«Walgráph mágich» exhibintse 12 quadros, y la sar-
suela en un acte titulada «La buena sombra».—A las
tres en punt.

Nit: 6.ª d' abono de la 2.ª série.—La sarsueleta
«El padrino de El Nene», la sarsuela catalana en un
acte «Lo somni de la Ignoscencia», 4.ª y última pre-
sentació del «Cinematógrafo Lumière» y «Walgráph
mágich» ab 12 escullits quadros, y la sarsueleta «La
buena sombra».
Entrada á localitat 3 rals.—Id. al parais 2.
A las nou en punt.

Telégramas

Madrid. 10

Lo ministre de la Governació ha cridat á Madrid
per telégrafo á tots los diputats de la majoria que
troban ausents.

Las oposicions se reuniran al Congrés á primera
hora.

Se creu que assistirá també á la reunió lo senyor
Sagasta.

—Las noticias de Londres parlan de varis tepa-
ments en diferents punts del teatro de la guerra, en
que han sigut sempre rebujats los ingleses ab grans
pérduas.

—Paris.—Lo «Standard» y l' «Times» confirman
la retirada del general Mac-Donald, á consecuencia d'
haverli arribat los roforsos messa tart y abrumats per
lo cansanci.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

